

Geen relanceplan zonder recuperatieplan voor de vergrijzing!

Marc De Vos

Directeur

Itinera Institute

Je kunt dezer dagen geen krant opendoen of journaal opzetten zonder bedolven te worden onder onheilstijdingen over economie en werkgelegenheid. De media putten zich uit in apocalyptische berichtgeving. Men zou voor minder depressief in zijn schelp kruipen.

Nu weet ik wel dat de media berichten met enige pathos die aandacht wekt en lezers of kijkers lokt. Maar wat ik mis in de stortvloed van doemschrijverij is perspectief. Bijvoorbeeld het besef dat deze crisis – waarvan we de omvang op dit moment gewoon onmogelijk kunnen voorspellen – er komt na één van de langste periodes van wereldwijde economische groei, werkgelegenheidscreatie en welvaartstoename uit de geschiedenis.

Mede dankzij de vermaledijde kredietmarkten, die het investeringskapitaal vlot lieten stromen, komen we uit jaren van bijna 5% groei voor de hele wereldeconomie. Dat is zelfs beter dan in de fameuze Golden Sixties.

Ja, we zijn armer geworden in 2008 doordat de beurzen een rampjaar beleven. Maar die beurzen kwamen van een historisch hoogtepunt en de rijkdom vóór de crash was altijd al een stuk virtueel: niemand had die ooit volledig kunnen verzilveren indien we ze met z'n allen onze aandelen hadden willen verkopen. Ja, er sneuvelen nu banen bij bosjes, maar vóór de kredietcrisis werden er wereldwijd op 10 jaar tijd maar liefst 420 miljoen nieuwe banen gemaakt. Dat is 42 miljoen per jaar, tien jaar na elkaar! In België kende de arbeidsmarkt nog in 2007 een grand cru naar onze maatstaven, met 73.000 nieuwe banen.

We zijn zolang gewoon geweest aan groei dat we blijkbaar vergeten zijn dat de economie met ups en downs werkt. De ontuchtering is nu zo groot dat zij in paniek overslaat. Jawel, de combinatie van een financiële en economische crisis dreigt een recessie te geven die langer en dieper zal zijn dan gewoonlijk. μ

Geen relanceplan zonder recuperatieplan voor de vergrijzing!

Jawel, de crisis zal door de globalisering globaler zijn dan vroeger. Maar we beleven niet een economische ondergang of het einde van de wereldorde. De kans dat u morgen uw job nog heeft, is nog altijd veel groter dan dat u die verliest.

Crisispsychose leidt tot opbod. Elke rechtgeaarde ondernemer voelt zich nu verplicht zijn organisatie te herbekijken en in kosten te snijden. Elke goede huisvader rent op luxe die hij zich misschien nog best kan veroorloven en pot meer geld op. Zinnige investeringsprojecten worden uitgesteld wegens de angst voor het onbekende. De aankondiging van de crisis zorgt dus zelf mee voor de crisis. We krijgen een negatieve spiraal die zichzelf voedt.

Een ander symptoom van het onheilsopbod is de inflatie aan steunplannen door overactieve politici. De regeringen vallen elkaar over de voeten met herstelmaatregelen en overheidssteun. Nu onderken ik ootmoedig dat de overheid een stimulusrol heeft wanneer de ondernemers, consumenten, investeerders en financiers collectief bevroren.

Maar dan moet streng gewaakt worden over budget en doelmatigheid. Dat is grandioos aan het mislukken. De poging tot een Europese coördinatie van nationale herstelplannen strandt roemloos in het moeras van nationale belangen. De politiek maakt nog altijd politieke keuzes, geen puur economische.

De Belgische relancefanfare is een typisch voorbeeld. Vlaanderen, Wallonië en de federale regering plannen er maar erop los. Coördinatie en concentratie zijn zoek. Over de cijfers hangt dichte communicatiemist. De prioriteiten zijn politiek bepaald. Zo dient het federale relanceplan in de eerste plaats om een

loonakkoord af te kopen bij de sociale partners. Werkgevers en vakbonden moesten de lonen matigen. Zij doen dat onvoldoende en laten de rekening dan maar compenseren met lastenverlaging. Relance zei u?

Wat daarbij nog het meest verontrust, is de ondraaglijke lichtheid van het begrotingsdiscours. Het kleinste kind weet inmiddels dat de regering Letorme het land blaasjes heeft wijsgemaakt door de begroting voor 2009 te baseren op economische groei. Hoe groot het gat is tussen de illusie van de groei en de realiteit van de inkrimping, blijft echter giswerk.

De regering mag geen relanceplan aankondigen zonder vooraf klare begrotingsdoeleinden te bepalen en nadien een recuperatieplan voor de vergrijzing toe te passen.

De regering zou geen relanceplan mogen aankondigen zonder vooraf klare begrotingsdoeleinden te bepalen. Zij doet dat toch en legt daarmee een zware hypotheek. Het relanceplan moet gekoppeld worden aan een

Geen relanceplan zonder recuperatieplan voor de vergrijzing!

recuperatieplan, om de opgelopen achterstand in de budgettaire voorbereiding van de vergrijzing opnieuw in te halen. Door het één te doen zonder het ander is elke relance de volgende bubbel, op de nek van de volgende generatie.

Marc De Vos
Directeur Itinera Institute

Verschenen als column
in De Standaard op 12
december 2008

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
"Think-tank" et "do-tank" indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever - Editeur responsable: Marc De Vos, Directeur
